

Eisen aan voorbereiding, uitvoering en rapportage van verkennend booronderzoek (IVO-O)

Auteur(s):	Emile Mittendorff
Datum/paraaf	6-3-2026 EM
Goedkeuring Bevoegd gezag	6-3-2026 B. Vermeulen
Versie 1.0: <i>definitief</i>	
Archeologie Deventer Postbus 5000 7400 GC Deventer 0570-671155 archeologie@deventer.nl	 gemeente Deventer archeologie
Versienummer documentsjabloon 4.0 – 26-03-2025	
ISSN: 2590-1737	

Een Plan van Aanpak of concept-rapport waarin de in dit document genoemde eisen niet zijn meegenomen, wordt in principe niet inhoudelijk beoordeeld maar eerst ter aanvulling teruggestuurd.

1.1 Eisen aan doelstelling en onderzoeksvragen

1. Doel van het onderzoek is inzicht te geven in de geomorfologische en bodemkundige situatie van het onderzoeksgebied en diepteligging van het eventuele sporenvlak / archeologisch vondstenniveau en daarnaast het inventariseren van al dan niet aanwezige verstoringen. Het onderzoeksdoel ligt daarmee voornamelijk in het beoordelen van de globale archeologische verwachting van het onderzoeksgebied en het verzamelen van eventuele indicaties, zoals substantiële ophogingen, vergravingen of diepe verstoringen, die aanleiding geven om de verwachting naar beneden (of naar boven) bij te stellen.
2. Het onderzoek heeft uitdrukkelijk niet tot doel een eventuele vindplaats vast te stellen dan wel te begrenzen, omdat de onderzoeksmethode voor dat doel op zandgrond (veelal) niet geschikt is. Wel dienen deze gebieden waar vervolgonderzoek wordt geadviseerd zo scherp mogelijk te worden begrensd (zie ook eisen aan de rapportage).
3. Karterend onderzoek wordt uitsluitend uitgevoerd in hele specifieke gevallen (landschappen); de noodzaak en meerwaarde van de methode dient dan te worden gemotiveerd en te worden voorgelegd aan en goedgekeurd door het bevoegd gezag.

1.2 Eisen aan Plan van Aanpak en onderzoeksstrategie

4. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 4000 protocol 4003, conform de richtlijnen van de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm van de Nederlandse Archeologie (KNA 4.2, protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek).¹
5. Als richtlijn kan daarbij worden uitgegaan van een minimale boordichtheid van 6 boringen per hectare, maar het daadwerkelijke grid / dichtheid dient nader te worden onderbouwd op basis van de specifieke verwachting en onderzoeksvragen voor het onderzoeksgebied. Denk hierbij aan de specifieke landschappelijke context (dubbele bodems?), de aard en hoeveelheid van te verwachten structuren en de aard en spreiding van verwachte reeds aanwezige verstoringen.
6. Indien aanvullende eisen zijn geformuleerd in het bureauonderzoek worden deze in de onderzoeksstrategie verwerkt.
7. Het Plan van Aanpak voor het booronderzoek wordt twee weken vooraf ter toetsing voorgelegd aan het Bevoegd Gezag.

1.3 Eisen aan de uitvoering

8. Boringen worden tot circa 30 cm in de C-horizont gezet. Alleen bij locaties waar de C-Horizont naar verwachting veel dieper ligt dan de ingreep kan, mits onderbouwd, de diepte van de ingreep + een buffer van 30 cm worden gehanteerd.
9. Indien daar op basis van de gespecificeerde verwachting of de eerste inzichten in het veld aanleiding toe is, wordt tenminste een representatief deel van de geplande boringen dieper in de C (tot 30 cm in de fluvioperiglaciale afzettingen) doorgezet om te controleren of er mogelijk sprake is van begraven bodems.
10. De locatie van de uitgevoerde boringen wordt xyz ingemeten, bijvoorbeeld met GPS.
11. Uitgangspunt is dat de Senior KNA-Prospector werkelijk in het veld aanwezig is om de boringen te interpreteren/beschrijven. Voor grotere, meerdaagse onderzoeken kan hier in overleg van worden afgeweken, mits het uitvoerende team over voldoende kennis in het veld beschikt.

¹ www.sikb.nl.

12. Voor stuitende boringen geldt dat deze op enige afstand van de geplande locatie opnieuw worden gezet (bijvoorbeeld een keer op 1 m en een keer op 2 m van de oorspronkelijke locatie), zodat kan worden voldaan aan de oorspronkelijk geplande boordichtheid.
13. Indien individuele boringen een sterk afwijkend beeld laten zien ten opzichte van de naastgelegen boringen in het standaard grid (bijvoorbeeld als gevolg van een lokale verstoring, of een diep archeologisch spoor), worden verdichtende boringen geplaatst om deze 'afwijking' te proberen nader te begrenzen.

1.4 Eisen aan de rapportage en het selectieadvies

14. De doelstelling van het onderzoek is in de eerste plaats verkennend: de boringen zijn gericht op het aanscherpen van de fysische geografische verwachting. Er wordt wel gekeken naar de aanwezigheid van archeologische indicatoren maar de afwezigheid van indicatoren alleen kan geen argument zijn om in het selectieadvies een locatie vrij te geven.
15. Het onderscheid tussen ophogingslagen met (historisch) puin en recente verstoringen moet worden onderbouwd, zeker wanneer het onderzoek wordt uitgevoerd in stads- of dorpskern. De aanwezigheid van puin als bijmenging op zich kan niet als indicator gelden voor verstoring en daarmee dus niet leiden tot een selectieadvies om vrij te geven.
16. Op de (dek)zandgronden ligt een aanzienlijk deel van de vindplaatsen onder een AC-profiel. De afwezigheid van een bodemrestant (B-horizont) is daarmee geen argument om een locatie vrij te geven. Alleen wanneer kan worden onderbouwd dat een aanzienlijk deel van de top van de C-Horizont verstoord is, kan dit aanleiding zijn voor vrijgave. Deze verstoringsdiepte dient dan ook te worden gemotiveerd in de rapportage.
17. De rapportage bevat in ieder geval een kaart waarop bij de boringen de NAP hoogte van het maaiveld en de top van de C-horizont zijn aangegeven.
18. De rapportage bevat in ieder geval een kaart waarop de bodemkundige interpretatie van de boringen is weergegeven. Bij grotere plangebieden of complexe situaties wordt ook een begrenzing tussen de verschillende eenheden aangegeven.
19. Indien van toepassing bevat de rapportage een kaart waarop wordt aangegeven in welke mate er verstoring tot in de C-horizont is vastgesteld (bijvoorbeeld in de klassen niet, beperkt, meer dan 25 cm).